

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Udrag fra Fru Marie Grubbe

Citation: Jacobsen, J. P.: "Fru Marie Grubbe", i Jacobsen, J. P.: *Fru Marie Grubbe*, udg. af Jørn Erslev Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, cop. 1989, s. 251. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjp07val-shoot-idm140176976330560/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Fru Marie Grubbe

- 22 s. 700 kun anvendt af JPJ). – *lysk*: kæl for. – *Pokulats*: drikkelag. – *Gemenhed*: behandle som ligemand.
- 42 *Badskerernes*: barberernes. – *Bislagene*: verandaer eller forstue. – *Christoffer Urne*: rigskansler (1594-1663).
- 43 *Rigens Raad og Marsk*: rigsråd og hærchef. – *Jørgen Urne til Alslev*: (1598-1642), hærchef. – *Ridder af Elefanten*: Elefantordenen, fornemste danske orden, indstiftet af Christian I. – *Skøyte*: bld. – *Sand*: sandgrund. Fra et hyrdedigt i Søren Terkelsens *Astree Siunge-Chor* I fra 1648; jvf i øvrigt JPs digt «Genrebillede» fra 1875, der kan læses som en ironisk pastiche på denne genre.
- 44 *Das nenn' ich blindes Glück*: det kalder jeg rent held. – *modige*: sørgelige. – *franske vers*: ikke altid bringer Mars for dagens lys/ Genstande vædet i blod og tåret/ Men ...// ... altid er kærlighedens Rige/ Fuldt af uro og anskrig. Fra Racans hyrdestykke *Les Bergeries* (1625), slutningskoret af 3. akt. Den citerede udg. er fra 1635. Mars er krigsgud i den romerske mytologi.
- 45 *Sentiment*: følelse. – *angenehme*: behagelige. – *platterdings*: fuldstændig. – *par dien*: ved Gud. – *irrende Vejrlys*: flakkende lygtemænd, lysfænomener over moser og enge. – *fideliter*: trofast.
- 46 *meintenerer*: (maintenere) bevare, opretholde. – *supponer*: antag. – *gemäss*: passende. – *Iversyge*: skinsyge, jalousi. – *den spanske Romanbog*: ifølge Borup vides det ikke, om JPJ har dette billede fra spansk litteratur eller blot har bygget på sin botaniske viden. – *morsk*: rådden.
- 47 *Trolovelse*: forlovelse.
- 48 *spand(brede)*: ca. 15 cm. – *Umaadelighed*: umådeholdenhed. – *gemeneste*: jævne. – *Vinkelpoeterne*: professionelle lejlighedsdigtere.
- 49 *cornu copiae*: geden Amaltheias horn, stjernebillede, tegn for fylde og frugtbarhed, overflødhedshorn. – *slibrige Adevoje*: glatte alfarveje, modsat de privilegerede kongeveje. – *Alexander af Macedonia*: Alexander den Store (356-323 f.Kr.). – *Olger Danske*: Holger Danske, dansk sagnfigur fra bl.a. Rolandskvadet. I dansk folkedigtning skildret som nationalhelt, der sover indtil Danmark kommer i nød. – *Ridder Bayard*: berømt fransk hærfører (1476-1524).
- 51 *Kartoverne*: kanonerne. – *Palladsker*: ryttersabler. – *Stigremme*: remme, hvori stigbøjlerne hænger. – *Ma chere*: Min kære.
- 52 *Charpi*: optrevlet linned (lærred) til forbindelse af sår, eller løst vævet bomuldsflonel til behandling af sår, hudlidelser ellign. – *Huestads*: hattepynt. – *incomodere Eder*: være Dem til ulejlighed. – *modige*: sørgelige.
- 53 *Vejbredblade*: folkeligt lægemiddel.
- 54 *Sotens*: sygdommens. – *kongelig Confessionarius*: kongens personlige præst. – *Hans Didrichsen Bartskeer*: (1611-1661), rektor ved Herlufsholm Skole, 1651 hofprædikant i København og 1659 biskop over Viborg stift. – *de badende Susanner og den sødlige Judith*: hentyder til to malerier i kongens sommerstue på Frederiksborg Slot, som JPJ har læst en omtale af Susan-